

Syn. Afdela. — *b)* Gifva, taga, hafva en lika eller nästan lika del uti något. *Denne fader d-r lika sin ömhet emellan alla sina barn. D. sitt lif emellan studier och nöjen. Kärlek och ära d. hans hjerta. Han d-de med honom dagens ära. Jag skall med er d. farorna utaf detta företag. Jag vill d. ert öde.* — *c)* Hysa samma känsla (af sorg, glädje, o. s. v.), samma tänkesätt, mening som en annan. *D. ens sorg, glädje, härm, förtret, kärlek, o. s. v. D. ens tänkesätt, mening, yltrade tanka. D. ens misstankar, farhågor. D. ljuft och ledt med hvarandra.* — *d)* Söndra, splittra, förorsaka missämja emellan. *Denna fråga d-de hela nationen i två partier.* — *Syn.* Söndra, Splittra, Skilja. — *e)* (i militärspråket) *D. fiendens styrka*, genom en manöver, en diversion tvinga fienden att skicka en del af sina trupper till annan ort. — *D. sig*, v. r. 1) Skilja sig i särskilda delar. Sägdes både egentl. o. fig. *Vägen, floden d-r sig der i två grenar. Meningarne d-de sig om denna fråga.* — *Syn.* Skilja sig, Söndra sig. — 2) (fig.) Vara skild i delar. *Talet d-r sig i fyra delar. Representationen d-r sig i fyra stånd.* — *Syn.* Vara delad, afdelad, skild, Sönderfalla (i delar). — 3) (fig.) Egna, öfverlemnna sig delvis åt två ell. flera (personer, känslor, sysselsättningar, o. s. v.). *D. sig emellan två gunstlingar. D. sig emellan arbete och nöjen, emellan kärlek och stridens värf.*

DELAD, a. 2. eller **DELT**, a. 1. Egentl. part. pass. af verbet *Dela*. Skiljaktig, stridig, olika. *Bondeståndet var af d-e tankar, meningar, åsigtur i denna fråga. Meningarne, rösterna voro mycket d-e.* — Bildar flera sammansättningar, såsom Tvådelt, Tredelt, &c., Mångdelt, Flerdelt.

DELAKTIG, a. 2. 1) *D. af*, som tillika med någon annan eller andra har eller får del af något. *Vara d. af en annans lycka, förmåner. Göra någon d. af sin glädje, sin sorg, sina bekymmer*, meddela, gifva honom del deraf. *Blifva d. af*, komma i åtnjutande af; äfv. få del af, få kännedom om. — 2) *D. uti*, som tillika med någon annan eller andra är skyldig till (brott, förseelse, o. s. v.). *Vara, göra sig d. i ett brott, en förbrutelse. D. i en sammansvärjning, en komplott, en anläggning, en plan till omstörtning af regeringssättet. D. i ett fel, en förseelse, en skuld.* — *Syn.* Medskyldig (till).

DELAKTIGHET, f. 3. Omständigheten att vara delaktig af, uti (se *Delaktig*, båda bem.). Konstrueras mest med prep. *uti*. *Hela Europa har d. i fredens välgörningar. D. i Jesu Christi förtjenst. D. i ett brott.* — *Syn.* Del, Andel.

DELANDE, n. 4. Handlingen, då man delar (i alla bem.).

DELARE, m. 3. (mindre brukl.) En, som delar (bem. 2).

DELBAR, a. 2. Som kan delas. Brukas mest som vetenskapligt uttryck. *Materien är d.*

DELBARHET, f. 3. Egenskapen att vara delbar. Jfr. *Delbar. Materiens d.*

DELEGATION, ---tschón, f. 3. Uppdrag att handla å någons vägnar.

DELEGERA, --ge-, v. a. 1. Gifva uppdrag att handla å ens vägnar, förordna till fullmäktig, afsända som ombud till en förrättning.

DELFIN, dälfín, m. 3. 1) (nat. hist.) a) Ett släkte af Hvalarnes ordning med spetsiga tänder i begge käftarna, hvilka sammansluta sig till ett slags snabel, ryggen försedd med en fena, huden

naken, slät och tjock; utblåser den inandade luften genom näsborrarna. Till detta släkte höra Springare och Tumlare. Delphinus. — *b)* Ett slags roffisk, af de Taggeniga fiskarnes ordning, 3 till 4 fot lång, blå, grön och gul, öfverallt guldskimrande; jagar isynnerhet flygfiskar, och finnes i Atlantiska och Medelhafvet. Coryphæna Hippurus. — 2) (artil.) Handtag på kanoner och mörsare. — 3) (astr.) En nordlig stjernbild.

DELFINFETT, dälfínfét, n. 3. (kem.) En flytande olja, som erhålles genom utsmältning af bukspäcket utaf Delphinus phocæna och *D. globiceps*.

DELFINOLJA, f. 4. (kem.) Ett slags flytande fett, som erhålles af Delfinfett.

DELFINSYRA, f. 4. (kem.) En tunn, flytande, färglös olja, utgörande en flyttig syra, som erhålles af delfinfett.

DELFAENDE, n. 4. (jur. o. adm.) Omständigheten, att man får del af handlingar, förklaringar, o. s. v.

DELGIFVANDE, n. 4. (jur. o. adm.; mindre brukl.) Handlingen, då man gifver del af (rättegångshandling, förklaring, o. s. v.).

DELHAFVANDE, a. 4. o. n. 4. Se *Delägande*.

DELHAFVARE, m. 3. Se *Delägare*.

DELIBERATION, ---tschón, f. 3. Rådplägning, öfverläggning.

DELIBERERA, v. n. 1. 1) Rådslå, öfverlägga. — 2) Öfverlägga med sig sjelf, öfverväga. — *Delibererande*, n. 4.

DELICIOS, --schö's, a. 2. Läcker, kostlig, högst behaglig.

DELIKAT, --ät, a. 4. 1) (om sak) Läcker, finsmakande. *En d. fisk, rätt, frukt.* — 2) (om person) Finkärlig, grannlaga. — 3) (om person) Kinkig, ömtålig, laggrann. — 4) (om sak) Kinkig, brydsam, benig. [— cat.]

DELIKATESS, ---tä'ss, f. 3. 1) Läckerhet. — 2) Finkänslighet, grannlagenhet, varsamhet. — 3) Läcker sak, läckerhet. Har i denna bem. plur.: *D-er*, läckerheter. [— catesse.]

DELINQVENT, delinnkvä'nnt, m. 3. Förbrytare. Sägdes isynnerhet om dem, som blifvit fängslade och dömda.

DELIQUESCERA, --kvä'ssçera, v. n. 4. (kem.) Sägdes om åtskilliga fasta kroppar, som ur fuktig luft draga till sig fuktigheten och deruti upplöses till en vätska. — *Deliquescering*, f. 2.

DELNING, f. 2. 1) Handlingen, då man delar (se *Dela*, v. a., alla bem., med undantag af 4, c). *D. af ett arf, ett rike, en bataljon. En summas d. emellan flere.* (Lagt.) *Gå i d. med någon*, dela med. *En summa af 1000 R:dr till lika d. emellan fyra personer.* — *Syn.* Afdelning, Indelning; Skifte, Skiftande, Skiftning, Fördelning, Utdelning. — 2) Sättet, huru något delas eller blifvit deladt. *Denna d. är jag icke nöjd med. En rättvis, orättvis d.* — *Syn.* Delningsätt. — 3) (fig.) Söndring, stridighet. *D. i meningar, vota.*

DELNINGSFÖRDRAG, n. 3. (hist. o. pol.) Fördrag emellan makter om delning af land eller länder.

DELNINGSTRUMENT, ----ä'nnt, n. 3. o. 3. (adm.) Handling, som innehåller grunderna och vilkoren för en fastställd delning. — *Syn.* Skiftesinstrument.

DELNINGSMAN, m. 3. pl. — män. En, som förrättar en delning. — *Syn.* Skiftesman.

DELNINGSMASKIN, ---i'n, m. 3. (tekn.) Maskin, hvarmedelst, vid vissa finare instrumen-